

سینا خسروی: اینطور که از صحبت‌های اساتید برداشت کردم این آمادگی در میان نخبگان کرمان وجود دارد که به کمک بدنه اجرا بیایند. از آن طرف استاندار کرمان هم که فردی اقتصادی است. پس مشکل چیست؟ همگی دیده‌ایم که وزارت علوم طی چند سال اخیر با تشکیک کمیته‌های اقتصادی در دانشگاه‌ها و کمیته ارتباط دانشگاه و صنعت و ارتباط با شرکت‌های دانش بنیان و تولید کارگاه‌های کارآفرینی در کنار آموزش‌های تئوریک به جد به دنبال این موضوع بوده است. اما نخبگان حضور مستقیم نداشته‌اند و شاید در قالب حلقه‌های مشورتی اظهار نظرهای پراکنده‌ای نموده‌اند. ببینید من کلاً با حلقه مشورتی مشکل دارم. اینکه بگوییم نخبگان می‌توانند حلقه مشورتی استاندار باشند، به نظر من بیشتر شعاری می‌شود. نخبگان باید بیایند و در متن قرار بگیرند. پیشنهاد بدهند، پیگیر پیشنهادهایشان باشند. این مساله چگونه ممکن است؟

زین‌العابدین صادقی: آقای خسروی شما در ابتدای بحث مثالی از اطرافیان رییس جمهور مطرح کردید. این مساله وجود دارد و به نظر من دکتر روحانی بسیار هوشمندانه در این زمینه عمل کرده‌اند. اقتصاددانان بزرگی چون نوبخت، نهبندان، طیب‌نیا، نیلی و حتی جهانگیری و محمد شریعتمداری اطراف رییس جمهور حضور دارند و این حضور اتفاقاً جدی و اجرایی هم هست و نکته جالب این است که در میان این آدم‌های اقتصادی دیدگاه‌های اقتصادی مختلفی وجود دارد. دکتر روحانی، اقتصاددان طرفدار اقتصاد آزاد در کنارش دارد، اقتصاددان نهادگرا دارد و اقتصاددان مدافع اقتصاد هدایت شده نیز دارد. این یک چالش منحصر به فرد است. رییس جمهور با این کار حق انتخاب‌هایش را افزایش داده، در مواجهه با مشکلات اقتصادی راهکارهای مختلف از مکاتب مختلف روی میز می‌بیند و با مطالعه و بررسی انتخاب می‌کند.

سینا خسروی: دقیقاً می‌خواستم به همین جا برسیم. وقتی اقتصاد ما از یک رویه مشخص که بتوان آن را در قالب یک مکتب و یا حتی نظریه اقتصادی طبقه بندی کرد، تبعیت نمی‌کند، یک فکر و یک روش فکری نمی‌تواند برای بیماری‌اش نسخه بپیچد. گاهی نظریات نهادگرایانه به کار می‌آید، زمانی روش‌های مبتنی بر اقتصاد آزاد و گاهی هم متدهای مربوط به اقتصاد دولتی و هدایت شده. این روش کاری اعمال شده توسط دکتر روحانی یک روش منحصر بفرد است که ضمن آنکه می‌تواند یک الگوی بین‌المللی قلمداد گردد، به نظر من بایستی الگوی استانداران در سطح کشور نیز باشد.

حسین اکبری فرد: یک نظریه هم هست که بر این نکته تاکید می‌ورزد که دستگاه‌های اصلی اقتصاد مثل بانک مرکزی، وزارت اقتصاد و سازمان مدیریت و برنامه ریزی بایستی کاملاً هماهنگ و هم سو حرکت کنند. در عین اینکه هماهنگی میان وزارتخانه‌های نفت و صنعت و بازرگانی هم از اهمیت بالایی برخوردار است. یعنی اهمیت دارد که این وزارتخانه‌ها یک مجموعه به اصطلاح هماهنگ باشند که یک هدف مشخص را دنبال کنند. حتی خود دکتر مسعود نیلی هم تاکید دارد که باید دو نهاد وزارت اقتصاد و بانک مرکزی دارای تفکرات مشابه باشند هر چند می‌بینیم که تفکر بانک مرکزی مبتنی بر بازار آزاد است و تفکر وزارت اقتصاد بر نهادگرایی.

سینا خسروی: خوب این تضارب افکار هست. اینگونه نیست که همه این افکار سر یک میز بنشینند و از حرف‌های هم قانع شوند. طیب نیا به سیف انتقاد می‌کند. در جلسه معرفی صفدر حسینی به عنوان رییس صندوق توسعه ملی ایران بنا به هر دلیل حضور نمی‌یابد. نهبندیان به انتقادات مشتترک سیف و طیب‌نیا پاسخ می‌دهد و مواردی از این دست که اگرچه تعارض ریشه‌داری نیستند اما به هر حال به سطح مطبوعات و رسانه‌ها کشیده شده‌اند.

حسین اکبری فرد: مطمئناً این تضارب افکار هست که ممکن است گاهی به تعارض افکار منجر نشود اما یک مدیر کارگشته و قدرتمند مثل دکتر روحانی با آن سابقه درخشان مدیریتی در سطح کلان، بالای سر این نخبگان نشست و موضوع را به بهترین نحو مدیریت می‌کند. سعی می‌کند برآیند نظریات نخبگان اقتصادی‌اش را به بهترین سمت، سوق دهد. این بخش از قضیه خیلی مهم است. **مجتبی بهمنی:** تضارب افکار قطعاً می‌تواند مفید باشد البته آنچه می‌تواند مانع تعارض گردد مشخص شدن اهداف استراتژیک و راهبردی است و مدیریتی که بتواند رسیدن به اهداف راهبردی را پیش ببرد و هماهنگی لازم را شکل دهد. من فکر می‌کنم در کرمان هم این مدیریت قوی هست. ضمن آنکه اقتصاددانان استان در تعارض عمیق فکری و مکتبی با یکدیگر نیستند.

سینا خسروی: بر می‌گردد به سوال اصلی خودم که لا به لای طرح موارد دیگر به

درستی پاسخ داده نشد. وقتی در راس هرم تصمیم‌سازی استان یک فرد اقتصادی قرار دارد، چرا شما دوستان کمی هم که شده از دانشگاه فاصله نگرفته‌اید چرا صاحبان فکر اقتصادی در استان کرمان با حوزه اجرا اینقدر بیگانه‌اند؟ ما الان رییس جمهوری داریم که می‌گوید: دانشگاه مساله نیست، راه حل است... ما در دانشگاه شهامت سقراط‌وار می‌خواهیم، اگر اشکالی دیدید ورود کنید، مصاحبه کنید برای رییس جمهور نامه خصوصی بنویسید...

حسین اکبری فرد: البته در این جمع آقای دکتر بهمنی آنقدرها هم با حوزه اجرا بیگانه نیستند. خود شما هم که کار اجرایی می‌کنید و اتفاقاً از اهالی موفق اقتصاد در حوزه اجرا بشمار می‌روید. همگی از نزدیک با دکتر محمد شریفی برخورد داشتیم. روحیه مرحوم شریفی اجرایی بود. حتی سسال‌ها به خاطر کار اجرایی حاضر شد دفاع از پایان‌نامه‌ی دکترایش را به تاخیر بیندازد. دوران مدیریت ایشان مثال‌زدنی است و خیلی‌ها از آن به عنوان یک دوره خاص علمی یاد می‌کنند. اما من هم یک سوال دارم: ما بایستی دقیقاً چه کار کنیم؟ یک استاد اقتصاد دانشگاه که نمی‌تواند به زور برای کمک به حوزه اجرا پافشاری نماید. بخشی از کم‌کاری‌ها را قبول دارم اما سرجمع کدام گوشه کار را به ما دادند تا بتوانند بعداً در مورد توان ما قضاوت کنند؟ تا به حال که یک ریل اقتصادی درست و حسابی وجود نداشت و انتظاری هم نمی‌رفت اما در دولت تدبیر که تلاش شده خطاها در حوزه‌های مختلف به ویژه در بخش‌های اقتصادی به حداقل برسد، باز هم سوالي به ما داده نشد که ما در جواب دادنش کاهلی کرده باشیم. بیایند سوال بدهند، موضوع مطرح کنند، کار بخواهند و اگر کوتاهی شد آنوقت ما را در بوته نقد قرار دهند.

زین‌العابدین صادقی: متأسفانه این دیدگاه شکل گرفته که اساتید دانشگاه آدم‌های تئوریکی هستند و اجرایی نیستند. خیلی‌ها هم به آن دامن می‌زنند. این دیدگاه از کجا نشأت می‌گیرد؟ تجربه ناموفق ایشان در حوزه اجرا کدام بوده است؟ ما مرحوم شریفی را با آن توصیفات داشتیم. ما آقای رودری را داریم، آن هم در راس هرم برنامه‌ریزی استان. یک اقتصاددان و یک مدرس دانشگاه. آیا رودری یک مثال موفق نیست؟ دکتر بهمنی در بورس مثال دیگری است. شما خودتان آقای خسروی کم تحول در حوزه بازرگانی ایجاد کرده‌اید؟ به نظر من این برخورد با حوزه دانشگاه درست نیست. بله البته ما می‌توانیم روزها بنشینیم و نامه بنویسیم به رییس جمهور به استاندار، به فرماندار و به مدیران دستگاه‌های اجرایی. اما باز خورد این نامه‌ها کجا خواهد بود؟ من فکر می‌کنم اگر واقعا از دانشگاهیان توقع کمک می‌رود باید فضای این کار هم ایجاد شود.

مجتبی بهمنی: این فضا می‌تواند در حوزه معاونت اقتصادی استانداری ایجاد شود. آنجا مهندس فتوت را داریم که آدم وارسته‌ای است و مشورت‌پذیر. اتاق فکر پله اول است. بیایند اتاق فکر اقتصادی درست کنند.

سینا خسروی: ببخشید آقای دکتر، اتاق فکر دوباره همان سمت و سوی سمبلیک قضیه نیست؟

مجتبی بهمنی: بالاخره باید از یک جایی شروع شود. من گفتم پله اول. استاندار محترم بیایند برای ۱۰ نفر، ۱۵ نفر و نه بیشتر صاحب نظر اقتصادی حکم بزنند. اینکه می‌گوییم حکم بزنند به خاطر رسمیت بخشی به موضوع است. اساتید دانشگاه باشند، صاحب نظران اقتصادی هم در حوزه‌های مختلف باشند. "اتاق فکر اقتصاد استان" که تشکیل شد، یک نفر به صورت انتخابی رییس می‌شود، یک نفر دبیر. این اتاق ضمن اینکه به تولید فکر اقتصادی خواهد پرداخت، به تولید و یا معرفی مدیر اقتصادی هم اهتمام خواهد ورزید.

حسین اکبری فرد: نظر بسیار خوبی است. مدیران اقتصادی دستگاه‌های استان نیز یا باید عضو اصلی اتاق باشند یا عضو مدعو. به هر حال باید بیایند. دبیرخانه این اتاق فکر می‌تواند نقش مهمی داشته باشد. ما از این کارها کم کرده‌ایم اما باید از یک جایی شروع کرد. شروع کردنش هم البته دست صاحبان فکر به تنهایی نیست.

سینا خسروی: شما حاضرید در این خصوص به استاندار نامه بنویسید؟ **حسین اکبری فرد:** قطعاً. می‌توانیم تحت یک نامه خصوصی یا یک نامه سرگشاده موضوع را مطرح کنیم.

مجتبی بهمنی: فکر می‌کنم همین الان هم در این مصاحبه همین کار را کرده‌ایم اما اگر نیازی به نامه جداگانه باشد، چرا که نه.

زین‌العابدین صادقی: اصلاً «اقتصاد کرمان» بیاید متولی این کار باشد. فراخوان مقاله و یادداشت بگذارد. ساز و کار اتاق فکر که تعریف شد، جزئیات که دیده شد، آن وقت طرح پخته‌ایی به استاندار محترم، منعکس گردد.